

MAGYARÁG

1940. Febr. 26

IX. No. 55

2 lei

Tulajdonos és felelős kiadó:

ÖZV. PÁSZTOR EDENE

Alapította: **PÁSZTOR EDE**

Felelős szerkesztő:

TÖRÖK TIBOR

Bejegyezve: Tribunalul Bihor Ordonanța No. 15-1933. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea-Nagyvárad, Piața Mihai Viteazul 4.

A Mannerheim-vonal központja ellen indult meg az új orosz offenzíva

London. (Rádió Bucuresti. Havas). A szovjet csapatok állandó támadásokat irányítanak a finn állások ellen. A támadások különösen Taipale környékén rendkívül hevesek és egy pont ellen irányulnak, amely a Mannerheim vonal egész védelmi rendszerének központját képezi. Az oroszok hatalmas tömegeket vetnek

hercba, igen sok tankkal támadtak, de döntő sikert nem értek el. Viipuri előtt a finnek igen jól elhelyezkedtek állásaikban. A Mannerheim erődmények második vonala teljesen érintetlen. Az oroszok szerint a havazás akadályozza a szovjet katonai tevékenységet. Koivisztóban még a finn tűzérség az ur.

Oroszország válaszigjegyzéke nagy feltűnést keltett Stockholmban

Stockholm. (Rádió Bucuresti. Havas). A szovjet válaszigjegyzék, amely cáfolja Tajala svéd város bombázásának a hírét, nagy meglepetést keltett Stockholmban. A jegyzék megfelel a Szovjet szóbeli válaszáknak, amely szintén negatív volt. Ugy látszik, a Szovjet semmiképpen sem akar nor-

mális kapcsolatokat fenntartani Svédországgal. A válasznak bevezető jellege van. A Szovjet hangsúlyozza, hogy nincsenek támadási szándékai Svédországgal szemben. Svédországban azonban nem értik, hogy mi a célja a határsértésekkel Oroszországnak.

Anglia határozottabb politikára szánta el magát a Szovjettel szemben

Tokió. (Rádió Bucuresti. DNB). Az angol kontrollhajók átkutatták és a kikötőbe kísérték egy Vladivosztokba haladó szovjet hajót. A szovjet hajó vasércet szállított és Oroszor-

szágon keresztül Németországba akarták juttatni. A japáni lapok megjegyzik, hogy a jelek szerint Anglia határozottabb politikára szánta el magát a Szovjettel szemben.

A Pravda megcáfolja a Szovjet közel-keleti háborús készülődéseiről terjesztett híreket

Moszkva. (Rádió Bucuresti. DNB). A német távirati iroda közli a Pravda cikkét, amelyben a szovjet lap erőteljesen cáfolja azokat a külföldön elterjedt híreket, amelyek szerint a Szovjet háborúra készül a közelkeleten. A Szovjet — írja a lap — nem szállított csapatokat és nem épít erődítményeket a Kaukázusban. Ezzel szemben Anglia és Franciaország Kassban és Adegában erődítményeket épít. Adriano-

polba angol tisztek és szakértők érkeztek. A franciák pedig katonai csapatokat vontak össze. Szíriában Weygand tábornok parancsnoksága alatt egész hadseregek táboroztak. A lap azzal vádolja meg a szövetségeseket, hogy ki akarják terjesztetni a háború színterét. Erre a célra azonban a közelkelet igen kedvezőtlen terület. Ez a békétlen, elégedetlen vidék igen veszélyes céljalk elérésére.

Éles hangulat alakult ki Japánban az Egyesült Államok ellen

Tokió. (Rádió Bucuresti. Dmei). A japán törvényhozási testület tagjai és a lapok körében mindinkább erőteljesebb lesz az a hangulat, amely az Egyesült Államokkal szemben folytatott politika radikális megváltoztatását követeli. A képviselőházban egy képviselő felszólalt és felhívta a kormány figyelmét az Egyesült Államok magatartására.

A képviselő szerint Japán

minden jóindulatu politikája eredménytelen maradt. Véget kell vetni ennek a politikának — követelte felszólalása végén a képviselő.

A Liliaco című lap azt írja, hogy meg kell győzni az Egyesült Államokat, hogy semmi külső behatás nem térítheti le Japánt az eddig járt útról, amelynek végcélja a távolkeleti új rend megteremtése.

Ünnepélyesen fogadták az Olaszországból hazatérő Sidorovici országőrpáncsnokot a bukaresti pályaudvaron

Bucuresti. (Rádió). Sidorovici Teofil, az Országőr szervezet parancsnoka tegnap délelőtti megérkezett Olaszországból. A pályaudvaron ünnepélyesen fogadták az Országőr parancsnokot. Fogadására megjelent Toni, nemzetnevelésügyi államtitkár, Manolescu ezredes és az Országőr különítmények. Az üdvözlésekre válaszolt Sidorovici Teofil és beszédében reményét fejezte ki, hogy utja eredményes lesz a két testvérm nemzet jövőbeni

együttműködése szempontjából.

Mitita Constantino is hazaérkezett

Bucuresti. (Rádió). Mitita Constantinescu pénzügyminiszter tegnap este megérkezett Bucurestibe. A pályaudvaron a bucuresti bolgár követ, a Nemzeti Bank tisztviselő kara, valamint a pénzügyminisztérium vezető tisztviselői ünnepélyesen fogadták a Bulgáriából hazatérő pénzügyminisztert.

Amerika megbizottja nem tesz egyik államban sem javaslatot

Bucuresti. (Rádió). Az USA követsége közli, hogy általános meglepedést keltett, hogy Romániában Roosevelt elnök küldöttjének, Welles államtitkárnak olaszországi, németországi, franciaországi és angol utazásának hírét kedvezően fogadták. Az államtitkár utazásának egyetlen célja, hogy informálja Roosevelt elnököt és Hull külügyi államtitkárt az európai tényleges helyzetről. Welles semmilyen tényleges javaslatot nem fog tenni és semmi kötelezettséget nem vállal. Tájékoztatót sze-

rez a békétárgyalások esetleges lehetőségeit illetően. Ebben az irányban már két semleges állammal fel is vették a tárgyalásokat. A tárgyalások a közgazdasági kérdések egész ségesebb megoldására és a fegyverkezés csökkentésére irányulnak. Az esetleges békejavaslatok nem annyira a háború következtében felmerült ellentétek elintézésére, mint inkább a háború utáni állandó béke biztosítására vonatkozik. Ezért meg fogják keresni a többi semleges államot.

Mai számunk 8 oldal, 2 lei

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Egyiptomi lap hódoló cikke Károly király Öfelségéről

„Csoda-e, ha a románok úgy szeretik uralkodójukat“

Kairó. (Rador). „Egy király, egy királyság és egy herceg“ cím alatt a La Semaine Egyiptienne című folyóirat, a legfontosabb keleti lap, érdekes cikket közöl, Romániával, uralkodójával és trónörökösével foglalkozva a jelenlegi nemzetközi események keretében között.

„Románia ma — írja az egyiptomi lap — ismét erőteljesen hangoztatja saját erejében, hivatásában és jövőjében való hitét, uralkodójának erőlyes, határozott és a jövő iránti bizakodással telített szavain keresztül, aki az állam Duna-torkolati alapjainál mondott beszédet.

Határai örökre szólnak és a román erők egységén megtörik minden ellenség. Románia boldog lehet, hogy ezekben a viharos időkben olyan vezetője van, aki mesterien fogja kezébe országa kormányát. A románok biznak uralkodójuk bölcsességében, széleskörű tudásában, előrelátásában és minden alkalommal kinyilvánítják hódolatukat és hálájukat. De ezek a szép érzelmek nemcsak afelé irányulnak, aki a nép sorsának élén halad, hanem annak irányába is, akit atyja azért nevelt fel, hogy mikor szükség lesz rá, maga vezethesse csapait győzelemre, az ősi örökség megvédésére.

A trónörökös ma az összes románok szívében a nemzet holtanapi eszményét testesíti.

„Fiamból embert és királyt akarok csinálni — mondotta az uralkodó — és ilyen értelemben nevelték a román trónörökösöt.

A jövődöbéli uralkodó alaposan ismeri az országot, amit minden irányban átszelt. Daliás termete rendkívül érzékeny léleknek a hajléka.”

A lap idéz több alkalmat, amikor Mihály nagyvajda bizonyítékát szolgáltatja nagy-szerű lelki képességeinek és így fejezi be:

„Az így felkészült herceg testben és lélekben az országé. A nemzet lelkéből fakadt

és annak szemelattára nyílt ki fiatalos mosolya. Ilyen lelki és szívbéli kvalitásokkal van megáldva, — csoda-e tehát, ha a románok annyira szeretik? A

tömeg lelkében Mihály vajda a hazába vetett hitet és szeretetet tükrözi vissza, azon országát, amely ifjúságának élő jelképe ő.”

Február 27-én fel kell lobogózn a házakat

A rendőrkvesztura felhívja Nagyvárad város lakosságának figyelmét, hogy a házakat február 27-én, az alkotmány kihirdetésének napján fel kell lobogózn. Az üzletek tulajdonosai és az utcai lakások lakói a kirakatokba és az ablakokba

szépen feldiszipve és kivilágítva kiteszik Öfelsége a király és Mihály trónörökös fényképét. A közhivatalok szünetet tartanak, az ipari és kereskedelmi üzemek dolgoznak. A lakosság a rendelkezések pontos betartására kéri a rendőrséget.

Egy ember ismeri a világon az angol titkos szolgálat teljes szervezetét

(London). Az angol kormány a parlamenttől felhatalmazást kért arra, hogy a titkos szolgálat részére 400 ezer font póthitelt vegyen fel. Ezzel a póthittel az angol titkos szolgálat ezévi költségvetése 1.1 millió fontra rug. A Secret Service ilyen magas összeget a múlt háborúban csak a háború utolsó évében, 1918-ban használt el. A titkos szolgálat költségvetése 1914-ben 110, 1915-ben 400, 1916-ban 620 és 1917-ben 750 ezer fontra rugott. A háború után a titkos szolgálat évi kiadási

összegei természetesen egészen lecsökkentek és azok újra csak

Hu ezer repülő épel, tizenötezer gépfegyver, harmincezer pilótát ad Ausztrália a háborúhoz

London. (Rador). A Times camberrai jelentése szerint Ausztrália kötelezte magát, hogy huszezerhátszáz repülő, tizenötezerhátszáz gépfegyver és harmincezer főnyi repülő-

1935-től kezdve emelkedtek. A legutóbbi évben a titkos szolgálat költségvetése már ismét 450 ezer fontra rugott, jöllehet ebből az összegből az év folyamán 31 ezer fontot nem adtak ki, megtakarítottak. Érdekes, hogy a Secret Service teljes összeállítását és működését — a legfelsőbb angol kormánykörök is beleértve — csak egyetlen egy magasrangú tisztviselő ismeri.

Kifutott a nyílt tengerre az Altmark

(Oslo. Rádió Bukarest. NTL.) Oslóból jelentik, hogy az Altmark gőzös saját erejéből kifutott a nyílt tengerre. A hajó ezek szerint nem szenvedett komoly sérülést.

Svéd községek adópiajának linn községeket

(Stockholm. Rádió Bukarest. STI.) Ötven svéd község elhatározta, hogy adoptál 50 finn községet és azoknak megfelelő támogatást nyújt. A svéd községek részéről bizottságok utaztak Finnországba, ahol a szóbanforgó községekben a bombázás után kigyulladó tűzek oltásánál a romok eltakarításánál, a mentőszolgálatban fognak közreműködni.

Árvizveszedelem fenyegeti a Duna alsó folyásánál levő falvakat

Galaji. (Rador). Az utóbbi napokban történt havazások következtében a Duna alsó szakaszánál fekvő falvakat árvizveszedelem fenyegeti. Fantana Banului, Hunia, Maglavit, Pouna Mare községek határáig már elérkezett a víz. Ezen a vidéken a közlekedés nagy akadályokba ütközött.

Anatólia határától a ciprusi öbölíig állandóan reng a föld

Bulgáriában is erős földrengést észleltek

Anatolia határától a ciprusi öbölíig szakadatlanul reng a föld. A földrengés legjobban az Ericivas vulkán tövében fekvő Develik várost sújtotta. Az Ericivas vulkán maga is kitört, a folyók pedig kiléptek medrükéből, hatalmas árvizeket okozva. A földrengésnek pénteken 120 halálos áldozata van. A sebesültek száma ennek legalább kétszerese.

Mint Szófiából jelentik: Bulgária déli és nyugati részén is megrendült a föld. A leg-erőteljesebb lökéseket péntek délelőtt érezték. A földrengésnek Bulgáriában nincs halálos áldozata.

Még kapható

Gál-féle

**Román-Magyar
Magyar-Román
szószótár**

(egybekötve) **Ara 25 lei.**

Pásztor papírkereskedés

Oradea, Piața Mihai Viteazul
4. sz. Telefon 2800.

SZÍNHÁZ

A Thalia prózaí
együttesének vasár-
napi előadásai

Vasárnap négy előadást tart a színház prózaí együttese. Dél-
előtti 11 órakor matinén olcsó
helyárakkal színre kerül a
mult szezon óriási sikerű vig-
játéka, a Francia szobalány, a
társulat hatvanötödik előadásá-
ban, teljesen a bemutató elő-
adás szerint. Délután 3 órakor
Harsányi Zsolt színműve, a
Grófkisasszony szintén olcsó
helyárakkal. Ennek a nagysi-
kerű színpadi műnek ez lesz el-
ső olcsó helyáru előadása, szin-
tén a bemutató előadás szerint
-s azoknak szereplőivel. —
Délután 6 és este 9 órakor
Feleség. Bókay János írói ké-
peségét mi sem bizonyítja job-
ban, mint hogy a szériás buda-
pesti előadások, valamint a
külföldi nagy színházak után a
Feleség c. legragyogóbb vigjá-
téka miután hozzánk is elju-
tott, mindenkit meghódított.
Nálunk eddig négy zsufolt há-
zat vonzott és már a mai elő-
adásokra is alig pár jegy kap-
ható. Darab Váradon még ily
sikert nem aratott. A darab fő
szerepeit továbbra is Fényes
Alice, Kovács György, Nagy
István és Haáz Jolty alakítják.
A Feleség ma esti előadása a
prózaí együttes bucsuelőadása
is egyben.

Az meghűlés grippa
DIANA
bedörzsölés

— Az étterem, kávéház és a
korcsma tulajdonosok figyel-
mét felhívja a központi árellen-
őrző bizottság, hogy árjegyzé-
keiket a polgármesteri hivatal-
nál okfejtlenül lájtmozgassák.

— Az árellenőrző bizottság
figyelmezteti úgy a nagy, vala-
mint a kiskereskedőket, hogy
csak a valóságnak megfelelő
számlákat állítsanak ki. A ren-
delkezés megszűnjön igen szigo-
ruan büntetik.

— Nem érkezett meg a nyug-
díjkiutalás. A pénzügyigazga-
tság nyugdíjosztálya minden
ellenkező híreszteléssel szem-
ben közli, hogy a február havi
nyugdíj kiutalása még nem ér-
kezett meg és így annak folyó
sítását sem kezdték meg.

— Oszlik a hadbavonultak
segélyei. A városházán tegnap
megkezdtek a képesítéskülföldi
hadbavonultak segélyének ki-
osztását. Azok, akik képesíteti
munkabeosztásu hadbavonul-
tak hozzátartozói, a betegse-
gélyzőnél fogják a segélyeket
megkapni.

Ideiglenesen felfüggesztették
a zsir, disznóhús, borjúhús és
nullás liszt maximális árát

Szombaton délelőtt a polgármesteri hivatalban megjelent a hentesek, mészárosok
és pékek küldöttsége. A küldöttség tagjai a polgármester előtt kifejtették, hogy a maxi-
mális árakra való fekinnyel a vidéki felhozatal megszűnt s ennek következtében a piac-
ról máról holnapra eltűnt a zsir, zsirnak való hár és szalonna, valamint a nullásliszt. A
küldöttség tagjai arra kérték a polgármestert, hogy járuljon hozzá a maximális áraknak
előjárásához. A polgármester meghallgatván a küldöttség előterjesztését úgy döntött, hogy
ideiglenesen és próbaképpen felfüggeszti a zsir, zsirszalonna, disznóhús, valamint a hár, a
szopósborsu és a nullásliszt maximális árát. A végleges döntést ebben az ügyben a pol-
gármester a helyzet végleges kialakulásától teszi függővé.

Sízés közben nekirohant egy kiálló
faágnak, mely felnyársalta

Megrázó sportszerencsétlenség Temesváron

(Temesvár). Weisz Béla is-
mert nevű temesvári kereske-
dő, a Weisz és Löwinger cég
beutagja nagyobb társasággal
sikirándulást tett a Muntele
Mic nevű hegys. Visszatérő-

ben a kereskedő nem csatlol-
ta a hótápkat, hanem azon
igyekezett hazafelé. Egyik lej-
tőn megcsuszott, elvesztette az
egyensúlyát és teljes sebesség-
gel belezuhan egy kiálló fa-

ágba, amely valóssággal fel-
nyársalta. Beszállították Te-
mesvárra, ahol műtétet hajtot-
tak rajta végre, vérátömleszt-
éssel is kísérleteztek, de a ke-
reskedő ma reggel meghalt.

Betegség e'öl a halálba

Gyógyíthatatlannak hitt betegségé miatt
felvágta ereit egy fiatal asszony

Tegnap délelőtt megrázó
öngyilkosságot követett el Pre-
zen Marsall utca 12 sz. alatti
lakásán Löwi Imre urisabó
30 éves fiatal felesége, aki egy
örizetlen pillanatban

felvágta nyakán és kezén az
ereit.

A szerencsétlen fiatalasszony
súlyos betegségben szenvedett
és hosszabb ideje kórházban
ápolták. A kórházi ápolás
azonban nem volt eredményes,
a fiatal asszony betegsége gyó-
gyíthatatlannak látszott és
Löwinét néhány napja haza-
szállították a lakására. Löwi-
né végleg elkeseredett és hoz-
zártartozói előtt nyíltan han-
goztatta, hogy ilyen módon
nem bírja tovább az életet,
halálos betegen nem kíván to-
vább élni és végez magával.
A hozzátartozók vigasztalni

próbálták a fiatalasszonyt és
el akarták hitetni vele, hogy a
betegsége nem gyógyíthatat-
lan. Ugy látszott, hogy ebben
meg is nyugodott. Tegnap dél-
ben azonban néhány percre
magában maradt és a fiatal-
asszony ezt a rövid időt hasz-
náta fel, hogy végrehajtsa
végzetes tettét. Borotvát szer-
zett és azzal felvágta nyakán
és kezén az ereket. Mkor
hozzátartozói észrevették, a
fiatal asszony óriási vértócsá-
ban feküdt. Azonnal értesítet-

ték a mentőket, akik beszál-
lították a Biharmegyei Közkór-
házba. Az asszony, amikor
magához tért, elhaló hangon
suttogta:

— Hagyjatok meghalni.

A Közkórházban azonnal
ápolás alá vették az asszonyt,
akinek sérülése azonban rend-
kívül súlyos és állapota aggo-
dalomra ad okot. A tragikus
sorsu fiatalasszony betegsége
körüli van egy családjá. —
Löwiné tragédiája iránt igen
nagy részvét nyilvánul meg.

DR REOU ILLÉS
Nagyvárad új rendörkvesztora

Beavajott helyen nyert érte-
sülés szerint Ghelmegeanu bel-
ügyminiszter dr. Reou Illést, a
határrendörség inspektorát ne-
vezte ki Nagyvárad rendör-
kvesztorává. A kinevezést hi-
vajalosan még nem közölték,
de befejezett ténynek tekintik.
Dr. Reou Illést 3 nappal ez-
előtt jávirafilag Bucurestibe
rendelték és e hirt kinevezésé-
vel hozzák összefüggésbe. A
város közönsége örömmel vet-
te tudomásul dr. Reou Illés ki-
nevezését melyet az új kvesztor
telefonon közölt. Dr. Reou Il-
lés kiváló képességű rendör-
tiszt, akinek mély kapcsolatai
vannak Nagyvárad közönségé-

vel, amennyiben a helybeli
rendörség élén már fejtejt ki
általános elismerést és megb-
csülést jelentő működést. A vá-
ros közönsége jól ismeri jóin-
dulajáról, rokonszenves gondol-
kodásáról, amellyel hivajalát
irányítja s így kinevezése osz-
tajlan örömet és megetégedést
kelt.

ÓCSKA
REZET
ólmot és
cinket
magas árban
vásárol a
FERUM S. A.
Piața M. Viteazul 4-a. Tel. 29-73.

Magyarság
1 lej, mégis minden
megtud belőle.
Kérje minden
trafikban!

Visszavonhatatlanul még 4 napig tart a LONDON KÖTŐDE hatóságilag engedélyezett végeladása

Igyekeztek kihasználni ezen kedvező alkalmat!

A száznégy éves nagykárolyi matrona, aki a harmadik háborút éli meg

Örök életre vágyik és hús helyett almát, narancsot és citromot eszik a triss erőben levő öreg hölgy

(Nagykároly.) Reménytelenül esik a hó, a kisváros vigasztalan képet nyújt, amikor eladulok, hogy a lapomtól kapott megbízatáshoz hiven érdekességek után kutassak. Meg lehetős nehéz feladat ez itt, a hó napokig, sőt hetekig nem történik jelentősebb, megírásra érdemes esemény.

Kohn Antal nagypiaci órásmestert keresem Mindenki ismeri a város legrégebb órási-
iparosát aki amellezt, hogy ki-
tűnően érzi a mesterségét, ar-
ról nevezetes, hogy öreg édes-
anyja nemrégiben följötte be a
104-ik életévét.

A hosszú élet fitka mindig izgatta az embereket. Így va-
gyunk ezzel most is. Mert akár
milyen viharos, idegfeszítő,
nehéz napokat is élünk, az em-
berek nagy többsége körömsza-
kadtságig ragaszkodik az élethez.
A legtöbb matuzsálemi kort el-
ért ember Bulgáriában és Tör-
ökországban lakik, mivelé-
nt azonban a legnagyobb ritkaság
számba megy, ha valaki túlha-
ladja a századik évét.

A mama, aki száz- négy éves...

Ezekre gondolva, kissé két-
kedve nyílok be a nagypiaci
órástűzletbe. Az asztal mellett,
a javításra váró szétszedett
szoborák bonyolult szerkezete
felé hajolva, kackiás bajuszu,
idős ember ül. Kohn Antal ab-
bahagyja a munkát, leállítja a
falon elhelyezett régi módi, ka-
kukos, zenélő óráj és derűs
büszkeséggel mondja:

— Bizony kérem, minden
úgy van, ahogy a városban be-
szélik. A mama — tartsa meg
az Isten egészségben — most
följötte be a száznegyedik élet-
évét és még hozzá a legjobb
egészségben van. Kicsit süket
szegény, de különben semmi
baja. Még ma is ő süt, főz, ta-
karít reám.

A hatvanas években járó de-
rű iparos úgy beszél a „ma-
má”-ról, mint egy kis gyer-
mek. Az üzletben levők és a

szomszédok megerősítik, hogy
özvegy Kohn Farkasné már
akkor is öreg asszony volt, ami-
kor Nagykároly legidősebb pol-
gárai a városba kerültek.

14 unoka, 7 déd- unoka

Az órásmesterből szaporán
ömlik a szó:

— Igaz, anyámnak nincs szü-
letési bizonyítványa, mert ab-
ban az időben még nem anya-
könyvelték az újszülötteket.
De a „mama”, habár az emlé-
kezete kissé fogyatékos is, ha
megkérdeztük, mindig azt fe-
lelte, hogy 1836-ban született.
Tíz élő gyermeke volt, jelenleg
14 unokája és hét dédunokája
él. Van egy irás, amely 1860-
ból való. Ez a házassági irat
igazolja, hogy édesanyám 1860
július 12-én, huszonnégy éves
korában megesküdött Kohn
Farkas nagykárolyi rongy- és
tollkereskedővel. Nincs mit szé-
gyelnem kérem, szegény ember
volt az apám, nehezen élt, de
becsületesen kereste kenyerét.

Az órásmester áhíjjal szedi
elő a fiókból a hét lakat
alatti őrzött pergamenszerű, hé-
berbetűs, megsárgult papírt. A
104 éves öz. Kohn Farkasné
egyházi házasságáról szóló
írást.

Ezekután a ritka kort elért
matrona unokái elkalauzolnak
a Plaja Unirei 31. szám alatti
házba. Itt lakik öz. Kohn Far-
kasné.

Az alacsony, udvari lakás
konyhájában éppen munka köz-
ben találom az órásmester édes-
anyját. Az alig 30 kilós, tőpörö-
dőtt anyóka ott sűrű-forog a
fakarékfűzhely körül. Mélyen
bennülő apró kis szemeivel
kémlélődve pislog felém. Ami-
kor unokái megmagyarázzák,
hogy miről van szó, láthatólag
felenged a bizalmatlansága. A
fűtős kis konyhában hirtelen
hevenyészve megindul a beszél-
getés. Özvegy Kohn Farkasné
félrehívja a kendőt tűléről, és

sen figyel a kérdésekre, de
olyan nagyot hall, hogy három-
szor négyszer is ismételni kell

Istentéző voltam, azért vagyok hosszúéletem

A matuzsálemi korban levő
matrona elmondja, hogy leány-
kora óta nem volt komolyabb
beteg.

— Mit gondol a nénike, mi-
nek köszönheti ezt a szép élet-
kort? — faggatom.

Némi gondolkodás után ezt
mondja:

— Világéletemben nagyon
vallásos voltam. Féltem az Is-
tentől és amit nem volt szabad,
azt nem csináltam. Azért élek
ilyen sokáig, mert nem voltam
olyan, mint a mai emberek...
Aki hosszú életű akar lenni, az
éjjel-nappal, ahol jön, ahol me-
gyen, mindig a Teremtőre gon-
doljon...

Ahogy a fentieket mondja,
gyenge, sipító hangja fokoza-
tosan felerősödik. Összeaszott
kis teste meg-megrázkodik.

— Sohasem untam meg az
életemet... Hogy meddig sze-
retnék még élni?... Százhusz
évk... vagy akár örökké! Hat-
van évig éltem az urammal.
Husz éve halt meg. Aldott jó
ember volt. Sohasem busultam
mellette. Reszkefelj értem, em-
bereket ölt volna, ha valaki
meg mer bántani. Amíg ő a fal-
vakat járja, én varrtam. Uriasz
szony nem voltam, vagyont se
szereztem, de fakarékosan, szé-
pen meg tudtam élni világéle-
temben.

Elgondolkozik. Ismét csak az
urát hozza fel.

— Imádojt az uram. Ha meg-
látojt az udvaron, hátulról be-
fogta a szememet, az ölébe ka-
pojt és csókolva vijt be a ház-
ba. Pedig én elég goromba vol-
tam hozzá.

Magyarság

1 lej,

mégis mindent
megtud belőle.

Kérje minden
trafikban!

egy kérdést, amíg feleletet ka-
pok.

Restellkedve mutat szét a
konyhában és miközben meg-
igazítja a tűzhelyen levő faze-
kát, olyasmit mond, hogy hát
„bizony ilyen korban már nem
lehet olyan rendbe tartani,
mint kéne”.

Bekukkantok a tűzhelyen ál-
ló fazékba:

— Töljtött káposzta lesz ebéd-
re. Tegnapról maradt meg. Bor-
sólét főzők hozzá — magyaráz-
za.

Sűrű-forog, tesz, vesz a
konyhában, mintha nem is 104
éves lenne.

Arra a kérdésre, hogyan élt,
mi a kedvenc étele, így felel:

— Nem válogatok én... Az
igaz, hogy a húsfétel után soha
sem kapjam. Inkább a gyü-
mölcsféléket... az almát, naran-
csot kedvelem.

Az unokái magyarázzák, —
hogy a nagyanyjuk, ha alma
van a házban, napokig nem
eszik mást. Különbö-
ben kedveli a citromot is, amelyet lehámoz
va, apró szeletekre vágva, koc-
kakukorral fogyaszt el.

— És mért?

— Há nem szép, ha a férfi
olyan nagyon kimutatja a sze-
rejét. Ilyenkor mindig kine-
vejem, összeszidjam.

„Már a harmadik háborút érem meg”

A régi 48-as időkről, a későbbi
jörténelmi évekről hiábava-
ló minden kérdezősködés. A
104 éves matrona, hosszas jör-
rengés után az alábbi vissza-
jérő választ adja:

— Miért fontos mindenről
tudakozódni az uraságnak?
Már nem emlékszem vissza...

Aztán szakgatojt, homályos
mondatokban mégis beszél va-
lamit azokról az időkről, ami-
kor zeneszóval verbuválták a
kajonákat. Emlékszik valami
„Petőci” nevű vándor költőre,
aki Károlyban is megfordult,
félelemmel beszél a betyárok
és pandurok egykori örök har-
cáról, valamint a Kossuth ban-
kós világról.

— Ugy jön elő nekem, hogy
ez már a harmadik háború, a
mit megérek — mondja a száz-
éves felüli mumiasoványasú
anyóka, aki úgy ahogy tájékoz-
va van a mai élet számára szo-
katlan eseményeiről és techní-
kai vívmányairól.

Dél felé jár az idő. Nemso-
kára zárják a boltokat és a mat-
ronának ebédet kell készítenie.
Várja a fiát háza. De a készülő
„borsólé”-hez még csak a víz
van feltéve.

Gyorsan elbucszom tehát
az örökéletre vágyó öz. Kohn
Farkasné felé.

Aki istenfélelemre inti a ma-
t embereket. És száznégy éves
korában följöjt káposztával és
borsólevesel várja ebédre a
fiát.

IPAROS UJSÁG

A Textil és Ruházati Iparosok

minden tartományi céhfiókja részt fog venni
a március 9-én tartandó közgyűlésen

A köz figyelemét is maga felé irányította, az a lendületes munka, amit a textil és ruházati céh a szervezés terén kifejt. Nincs olyan hét, hogy a tartomány valamely részén ne alakulna meg fiókja. Csucs-telepítványát a napokban érte el, mikor mondaní egyenást követő nap alakította meg Szatmáron és Zilahon fiókját. Két megye székhelyén történt fiók megalakulás nagy erkölcsi teljesítmény a céh részéről.

Ezek a teljesítmények bizalommal tölthetik el a tartományi céh iparosait, hogy iparos ügyeik igazgatása és érdekeik megvédése jó kezekbe került. Ezek az érdemek a kiindulási pontnál belépett alapító tagok, céh ügyeiért harcoló lelkes vezetők és szervezők, lecsatlakozott községek, városok és megyék, valamint fáradságot nem ismerő lelkes és tevékeny elnökének Bobitan Mihai megértésének és munkásságának köszönhető.

A harmadik megalakult céh fiók Szilágycsehiben alakult meg.

Kevés céhcsoporthoz van az országban, amely 23 szakmát egyesítsen magában és egy tartomány ilyen hatalmas iparos táborát ezalatt a rövid idő alatt beszerelve tudjon felvonultatni, iparos érdekeinek parlamentjében, a közgyűlésére.

IPAROS-TARSAIM!

Miután Kolozsvár városa a faipari céh központját megkapta, így tehát az oradeai faiparosok e törvény előírása szerint csak szekciót alakíthatnak.

Mi itt a szervezkedésünkkel kapcsolatban a ránk vett feladatot elvégeztük, de hogy a központot nem tudtuk megszervezni Oradeának, azért a faiparosok magukra vessenek. Meg a szükséges anyagi viszony sem mentség az elhuzódás és nemtörődömség mellett. Most már a dolgoknak utána vagyunk s az a kötelességünk, hogy ebben a formában álljunk meg helyünket. Annyit óhajtok tehát iparos társaim figyelmébe ajánlani, hogy ha az alakuló közgyűlésre hívjuk őket, akkor mindannyian eljőjenek azért, hogy a vezető helyekre olyan egyén kerüljön, aki ott hivatását becsülettel be is tölti. Bauer Victor.

A Bőrfeldolgozó Céh híre

A cipőfeldolgozó készítő iparosok f. hó 28-án este 8 órakor a céh helyiségében (Cuza Voda 8.) taggyűlést tartanak. Kérünk minden feldolgozó készítő

A céh igazgatósága, amennyiben kielégítő felvilágosítást nem kapna a kelmefestő ipart ért újabb megterhelés tárgyában, a minisztériumhoz fordul orvoslásért.

Kellemetlen meglepetés érte a kelmefestő iparosokat. A napokban sajtóban látott napvilágot az a pénzügyi rendelet, mely szerint a kelmefestő iparosoknak és gyárosoknak 1936 április 1-től visszamenőleg 140 százalékos bélyegilletéket és egy ezrelékes repülőbélyegilletéket kell fizetni. Az idevonatkozó adó amnesztia törvény értelmében kedvezményesen lehet befizetni, míg a többi havonta, borderou alapján, minek szigorú ellenőrzése március 1-én megkezdődik. Minthogy a kelmefestők nagyjából kisiparosok, kik a Munkakamara tagjai, mint ilyen, könyvet vezetni nem tartoznak, mely illetéknek visszamenőleg való megfizetése, kinosan sujtotta ugy technikai lag, mint anyagilag. Sereimket a céh igazgatósága előtt feltárták és közbenjárását kérték. A textil céh igazgatósága elhatározta, hogy előbb illetékes helyen hivatalos felvilágosítást kér, s ha a rendelet nem tévesen van magyarázva és nem lenne megnyugtató, úgy a minisztériumhoz fordulnak gyors orvoslásért.

tő iparost, ha mesterkönyvvvel rendelkezik, még ha nem is tagja a céhnek, ezen gyűlésen feltétlenül jelenjen meg.

A céh igazgatósági gyűlése minden szerda este 8 órakor a céh helyiségében lesz megtartva, melyen a szakosztályok vezetői is jelenjenek meg.

Ismételten felhívjuk mindazon iparostársaink figyelmét, akiknek mesterkönyvük beszerzése bármilyen akadályba ütközik, hogy a Munkakamaránál való sikeres elintézés végett vasárnap délelőtt jelenjenek meg hivatalos helyiségünkben (Cuza Voda 8) ahol Munkakamarai kiküldötteink rendelkezésükre állanak.

A Textil és ruházati iparos céh f. év február hó 26-án hétfőn este 8 órakor tartja 12-ik, befejező gáz- és légvédelmi előadását a Munkakamara helyiségében. Kérjük mindazokat, akik rendezésünkben hallgatják a gázvédelmi előadást, utolsó befejező órákon feltétlenül részt venni szíveskedjenek.

Építőipari céh közleménye. Felhívjuk az építőipari céh kebelébe tartozó szobafestő, mázoló, cserepező, kályhás és

AHOL MINDENKI CSAK NYER...

Ma már elég sokan tudják, hogy van itt e városban egy olyan nagyszerű közérdekű intézmény, amely méltán tarthat számon a legnagyobb elismerésre és nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy mennyire ugyszólván minden egyes család elsőrangú érdeke fűződik ehhez az intézményhez. Ez pedig nem más, mint a Temesvári Segélyező Egyesület, amelynek már évek óta Nagyváradon is van fiókja és így valóban e városban is mindenki által könnyen igénybevehető azok a nagyszerű kedvezmények, melyeket ez az egyesület nyújt tagjainak.

Csupán a haláleseti kifizetések is a legbeszédesebben igazolják az intézet egyre nagyobb fejlődését, hiszen csak Biharmegyében a kifizetések összege meghaladja havonként a százezer leit, amelyről meggyőző bennünket az alábbi kimutatás:

Haláleseti kifizetések az 1940 évben február 20-ig

Január		
B. I.	1723	Lei 700.—
B. II.	12488	" 2.000.—
B. I.	1527	" 6.000.—
B. III.	7043	" 19.000.—
B. II.	12173	" 11.792.—
B. III.	8157	" 12.000.—
B. III.	991	" 5.550.—
B. I.	734	" 6.000.—
B. S. I.	405	" 5.325.—
B. I.	11928	" 6.400.—
B. III.	39	" 18.000.—
B. I.	13430	" 5.228.—
B. II.	407	" 12.000.—
B. I.	4694	" 1.200.—
		Lei 111.195.—

Február		
B. II.	12418	Lei 1.600.—
B. I.	11320	" 5.896.—
B. III.	6503	" 17.688.—
B. II.	7366	" 18.000.—
B. III.	8257	" 18.312.—
B. I.	198	" 3.000.—
B. III.	1110	" 6.300.—
B. I.	13202	" 5.896.—
B. II.	12369	" 11.792.—
B. II.	12096	" 12.000.—
B. I.	4336	" 6.000.—
		Lei 106.484.—

Kifizetve összesen: Lei 217.679.—

cimfestő mestereket, hogy a 27-én d. u. 6 órakor tartandó szekció gyűlésen a Str. Alexandri 13 alatti helyiségben, megjelenni szíveskedjenek. — Felhívjuk az oradeai építésmernőket, építészeket és kőművesmestereket figyelmét, hogy a f. hó 28-án d. u. 6 órakor Str.

A nagy siker egyik titka az is, hogy ide bárki beirathatja hozzátartozóját 85 éves korig, minden előzetes orvosi vizsgálat nélkül és halál esetén a halotti bizonyítvány felmutatásakor az intézet azonnal kifizeti a segélyösszeget a hozzátartozóknak. Hogy milyen megbízható ez az egyesület, azt legjobban bizonyítja, hogy a központ havonta átlag másfél-kétmillió leit fizet ki tagjai között.

Az egyesület annyira népszerű, hogy sokan azok közül, akik más hasonló egyesületbe iratkoztak be, tévedésből azt hiszik, hogy a Temesvári Segélyező Egyesületbe iratták őket be és csak később jönnek rá arra, hogy ők egy más egyesületnek a tagjai. Nagyon sokan fordulnak emiatt a fenti egyesülethez, ahol aztán rábördnek arra, hogy ők bizony tévedés áldozatai lettek. Az intézet ilyenkor a lehetőséghez képest megad az illetőknek minden segítséget tévedésük korrigálására, ezért is keresik fel sokan az egyesületet átiratkozás céljából. Egyébként március elsejével új beiratkozások indulnak, érdeklődők tehát sürgősen jelentkezzenek, lehet levélben is, az egyesület irodájában, Oradea, Bul. Reg. Ferdinand 10. (Stern palota, I. em. telefon 19-54.) ahol mindennemű felvilágosítást megadnak.

Az egyesület ezúton kéri fel meglévő tagjait, hogy miután a pénzbeszedők nagyrésze bevonult katonának, az esedékes tagdíjat jogaik megővése érdekében, fizessék be a fenti irodában, mert a helyettesítő pénzbeszedőknél esetleg előfordulhat, hogy valakinek nem mennek el, viszont az alapszabályok értelmében a havi tagdíj-fizetésről ilyen esetben is a fél tartozik gondoskodni.

Alexandri 13 alatti helyiségben a városi főmérnök által tartandó előadáson, melyen a gázvédelmi építkezésekkel felmerült újabb rendelkezések ismertetve lesznek, a saját érdekében feltétlenül jelenjenek meg.

Megjelent az új Ámoskönyv

és kapható lapunk összes árusainál
Ara csak 15.— lei

Szinek és képek a megfőrt fénnyű városról

Mit lát a kültöldi a háborus Párisról. A franciák fővárosa visszaváltozott francia nemzeti várossá

Páris, február hó. A Páris-járók eddig este szerettek meg érkezni a francia fővárosba. Elvezték a fényáradat lassu közeledését és növekedését: először csak az Eiffel-toronyról messzire világító Citroen-reklám látszott, aztán egyre jobb fénypont jött elő, végül egybefolytak és elöntötték a horizontot. A közép-európai kisvárosból érkező lelkes vállalkozó szédülten és boldogan nézte a nagy ragyogást.

Kijármolygott a pályaudvari jölgéből és felszabadultán sétált végig a Boulevard Magantán és a Rue Lafayette-en, le egés az Opera-jéig, ahol bódultán állt meg az auló irjózatos túlekedésének láttán. Kéjesen várta, hogy mikor rohananak egymásnak már a bolendok de mindig nagyszerűen működött az irányító készülék és a forgalmi rendőr.

Ez Páris, gondolja boldogan az utas és fejcsóválva ült be pihenő a Café de la Paix-be. Ugy érezte, otthon van, hazaérkezett, a világ, mely most körülveszi nem idegen neki, csupán kelemesen más, mint az otthoni.

Most azonban nem a tágas és nyugodt Gare de l'Estre érkezel, hanem a rideg és mogorva Lyon-pályaudvarra. És nem integetnek messziről a hívogató párisi fények, a kocsik lehuzótt függönyei mögöl, csak sötét házak ijesztő körvonalait látod. Kibőrkölsz a pályaudvarról, a piszkos Boulevard Diderot-n szaggejtőn fénylenek az uccai lámpák. Öt méter átmérőjű fénykörben halványan világítják meg az utasait s köztük nehéz sötétség gubbaszt.

Reszketsz a hidegtől és a riadtságtól is. Bérkocsit keresel, időnként elszalad előtjed egyegy, töprengsz, betűljél-e? A reflektorok sárga vagy kék fényei egész halványan világítanak csak, a kocsik lassan futnak, roppant óvatosan.

Félsz a hidegtől, félsz a sötétől, félsz az uccától, félsz a Páristól. A hajdani otthon most mostohán fogad. Szorongva

ülsz egy aulóba és ismerős Szál lodába vijeled magad, de ez „háboru miajt zárva” van. Továbbvándorolsz az éjszakában, lejörten és fásultan. Azán szál lását találssz és reménytelenül várod a másnapot.

A párisi ucca

nappal most sokkal megnyugtatóbb, mint éjjel. Első tekintetre kevesebb változást észlelsz, mint amennyit vártál s amennyit az éjszakai érkezés ígért. Végigjárd a jól ismert uccákat, betérsz a régi bisztrókba, beszélgetsz a „patron”-okkal: minden a régi mederben folyik. Az uccai forgalom rendes, bár kissé csökkenőbb, — minjt azelőtt volt, jobb üzletet

bezártak, a tulajdonosok vidékre költöztek, az árak is mérsékelten emelkedtek — egyébként azonban szembeötlő változás alig észlelhető.

A kávéházak pultjainál továbbra is ott könyökölnek a fogasztók és megbeszélnek politikai nézeteiket a tulajdonossal vagy a pincérlegényekkel. — Csak mintha higgadtabbak és nyugodtabbak lenének e beszélgetők és e nézetek, minjt évekkel ezelőtt. A pincérlegények most is boszorkányosan mosogatták az üveg poharakat és törölgetik a kávéfőzőket, csak egyik-másik mintha a kelletnél süjtőbb lenne: túlságosan fiatal, kezdő. Az üzletekben általában vagy fiatalok, vagy öregek vagy nők a kiszolgálók.

Homokzsákok a Notre-Dameban

Csak a nép maradt Párisban a műemlékeket is elszállították. Ami elszállíthatatlan, azt most homokzsákok fedik gondosan. Az a Páris, amit annyira szerettünk, teljesen eltűnt. Elvitették, vagy elfedték. A Notre-Dame egész bejáratját homokzsákok takarja; mielőtt az ajtóhoz érkeznél, ennek a nyílásán haladsz át. A szentélyben is magasra épített homokzsákoszlopok emelkednek és zavarják a templomi hangulatot. (Am lehet, hogy a franciák magukba szállását csak fokozza ez: a vallási eszmékedést — a nemzeti indulattal erősíti.) Aki szereti és ismeri a Notre-Dame-ot, más is furcsának és szokatlannak talál: erős a külső fény a gót templomban. Hamar észreveszed az okát: a kereszthajó rozeffái hiányzanak s a csupasz ablakokon át szabadon árad be a fény. A homokzsák most egyébként is a legsűrűbben látható tárgy Párisban. Nemcsak az értékes szobrok takarja és védi (megvédi-e?), hanem pinceablakok előtt is kicsi homokzsák kupacok áznak, minjt elfelejtett szénaboglyák az őszi földeken.

Házakban, folyosókon is homokzsákok hevernek és várják, hogy tűzbe dobják őket. Szomorú kor ez, — gondolom — ha már erre a tunya kis homokrakásra szorulunk, hogy védjen meg minket.

A földalatti villamos

a legalkalmasabb hely a párisiak lelkiállapotának megismerésére. Más városban elég a templomot, a jemejt, a kávéházat, a helyi újságot és a nyilvános illemhely föliratait átnyomlányoznod, hogy tájéko-

zódj. Párisban a Metrón is kell szemlélődni, mert itt láthat legjobbat a figyelmes néző.

A Metrónálózatot most csökkentették, mivel sok állomás légvédelmi óvóhelynek használnak. Ez az átszervezést oly hibátlanul vitték keresztül, — hogy a németeknek is dicsőségükre válnék. A forgalomban semmi zavar sincs, éppugy el lehet jutni bárhová, minjt eddig, csupán az a reggeli és az esti vonatok zsúfoltabbak és felfűnik, hogy jobb a női alkal mazott, mint régen.

Minden ufas kezében újság és akár áll, akár ül, gondosan tanulmányozza a híreket. A legolvasottabb lap most a Paris Soir, ez alakítja a Metro-újságok szemléletét. Viszont nagyon gyakran kandikál ki két-három újság is egyszerű emberek zsebéből. Pedig drágák a napilapok, sokkal drágábbak, minjt voltak s a terjedelmük is korlátozott.

Ezeket a több újságot olvasó kisembereket szeretném megismerni. Ők tudnának legmegbizhatóbban közelvezetni a mai francia élethez és lélekekhez. — Kerülni kell azokat, akik a napfényre lépve is csak földalatti jávájokat látnak: egyetlen

Egész és törmelék

Pászka

már kapható

Rosenfeld

bodegában

S'rada General Moşoiu 1

A borbélyműhely, ahová betévedtünk, valósággal elbájolt: minden segéd ötven éven felüli disztingválj uriember volt. Végigmész a nagy Boulevardokon, a kirakatok most is izlések, a reklámok szellemesek. De itt már hiányzik a tömeg. S főleg hiányzik az előkelő, az elegáns, a „párisias” réteg. És hiányzanak az idegenek. Páris zord lett és csupasz. Az idegen smokkok elmenekültek, a kókkottok elbujtak, Páris varázsa megfőrt. A város magára talált mint az egész nemzet, megtisztult s francia lett. Aki az igazi várost, a franciák fővárosát akarja megismerni, most jön ide: a mélyréteg most viláan elő.

irányba néznek, szűk keretek közt mozognak, dohos a szaguk és vibrál a jekintjük. Az igazi franciák a föld alatt is napfényben járnak és világosan látnak.

**Zipzár és varrógép
javítása garancia
mellett JAKAB mű-
szerésznél Avram
lancú No. 5.**

**Vesz'egelési kísérlet
mialt három évi e zá-
rásra ítélték az angol-
amerikai szövetség volt
főtükárát**

(Washington). James Wheelerhilt, az angol-amerikai szövetség volt főtükárát, háromévi börtönre ítélték. Az volt a vád ellene, hogy Fritz Kuhn a német-amerikai szövetség vezetőjének perével kapcsolatban vesztegetést kísérelt meg. Amint ismeretes, Fritz Kuhn sikkasztásért ötévi börtönre ítélték.

**Irathozzék be Ön is
a Friss ÚJSÁG
kölcson-
könyvtárába**



**Előfizetőinknek
nagy kedvezmény!**

Hétlőn megjelenik az új Álmoskönyv

és kapható lesz lapunk összes árusainál
Ára csak 15.— lei

AZ ÁGYUCSÓTÓL A GÓRCSOIG

Szerény kérdés: miért költ az emberiség a halál-
eszközeire és alig valamit az élet tudományaira

1.

A Rocky Mountains legma-
gasabb csúcsán, Palmashoz kö-
zel hatalmas fémcső mered az
égnek. Ez a fémcső a világ leg
nagyobb teleszkopja, amelynek
tükörlencséje öt méter átmé-
rőjű. A szakértők azt állítják,
hogy e teleszkop segítségével a
gyarló ember ki tudja mélyíte-
ni a világmindenséget 900 ezer
fényévre, be tud hatolni új
és új világrendszerek központ-
jába s a föld örök kísérőjét, a
Holdat olyan közelségbe hozza
ami a középkorban máglyaha-
lál kockázattal istenkísértő és
istenkáromló varázslat lett vol-
na. Csendben készült el a ha-
jalmas fémcső s különösebb
feltűnést nem keltejt a felsze-
relése. A modern kor technikai
remeke mindössze tíz egyné-
hány sorjt kapott a világsajtó-
ban.

Manapság annyi minden pro-
blémában vergődik az ember,
hogy a világmindenség min-
den észvesztő titka érdekfelen-
né vált. Ami a föld légkörén
tul van, létezik, alig egy két
álmódzót érdekel. A légkörön
füli abszolút físztség és a jör-
vényszerűségeknek abszolút
rendje untatja a ma emberét.
A ma embere túlságosan bele-
ragadt a sárba ami után kíván-
kozt. Pedig a Rocky Moun-
tains legmagasabb csúcsán ég-
nek meredő cső megmutatja,
hogy a sáron túl is van valami.
A sáron túl új és új dimenziók
vannak, amikben talán valami
elképzelhetetlenül főkélepes
szerves lények élnek, dolgoz-
nak, olyan szerves lények, a
kik felülemelkedtek ama alan-
tas ösztönökön, amik bennün-
ket egyelőre még guzsba köt-
nek. Mennyi minden új dolgot
hozhat közelebb ez a hatalmas
öt méter átmérőjű teleszkop,
ez a refraktor. Új világok, új
rendszerek sokasága bonfako-
zik ki, kozmikus katasztrófák
köde szakad szét szemünk előtt
az ember meg tudja, hogy a
föld légkörén túl más világ-
rendszerek is vannak, e más
világrészeknek is vannak élte-
tő napjaik s bolygók, amiken
éppen ugy meglehetnek a fel-
tétellel a fejlődő életnek, mint
földünkön. Talán ott kering va-
lahol az űrben a földhöz hason-
ló bolygó, melynek embere vég-
re elérte a felsőbbrendűséget s
megtalálta az abszolút igazsá-
got.

2.

A belga-német hajár beszö-
gélésénél, Aachentől 17 kilo-
méternyire hatalmas fémcső
mered az égnek. Ezt a fémcső-
vet állig felfegyverezett kato-

nák veszik körül. Közelébe ava-
tatlan nem is férközhet. Ez a
fémcső sokáig titok volt. A föl-
dön azonban minden titok csak
három napig tart s a negyedik

új vívmányáról. Az ágyu for-
tának átmérője 280 milliméter
egy-egy lövedékének súlya 380
kilogram, míg az ágyuóriás ha-
tótávolsága 250 kilométer. Ez



napon a fürge párisi riportlap,
a Paris Soir első oldalán beszá-
molt arról, hogy a belga-né-
met hajár menjén égnek me-
redő hatalmas fémcső nem
más, mint az 1914-es világhá-
boru Dicke Bertája, illetve en-
nek a monstruozus acélszörny-
nek a reinkarnációja. A Paris
Soir közelebbi adatokat is kö-
zöl a német haditechnika eme

azt jelenti, hogy a németek a
belga-német hajárról kényel-
mesen lövegték Páris. Előállí-
tási költsége pojom 250 millió
márka.

A nemzetközi sajtó annakide-
jén azt írja, hogy Sir Bazil Sa-
haroff, a nemzetközi fegyver-
piac nemzetközi ügynöke, az
angol parlament tiszteletremél-
tő tagja s Vickersék balkáni

utazója meghalt. Nem igaz, Sir
Bazil Sacharoff nem halt meg,
szelleme él tovább és tovább
lebeg millió és millió ágyucső
gyikos fekete torka felett. Ez
a szellem él tovább, mert ez a
szellem a rombolás szelleme, a
gyilkolás ősi ösztöne. 250 mil-
lió márka a modern Dicke
Berta, amely üvöltésével talán
Páris idegeit fogja tépni. De ez
a 250 millió márka egy csepp
abban a tengerben, amit a had-
viselő, semleges államok hadi-
költségvetése jelent. Franciaor-
szág naponja 6 milliárd fran-
kot kénytelen kiadni, Németor-
szág naponja még ennél is jó-
val nagyobb összeget költ, nem
beszélve Angliáról, amelynek
hadi költségvetése 24 órára is
komoly csillagászati szám. Mil-
liárdok röpöködnék a levegőben
Milliók semmisülnek meg pilla-
natok alatt. Fantasztikus érté-
kek robbannak csatákká a ten-
gereken.

Az ember kénytelen feltenni
ezt a kényes kérdést: honnan
származik ez a jengernyi pénz?
Kik azok, akik ezt a összeget
kiizzadják?

Merj van még egy másik még
kinosabb kérdés: és kik azok,
akik a milliárdokat, mint pro-
fitot zsebrekvágják?

Az emberiség az első kérdés
re megkapja a felelet, ha össze
olvassa azt, ami még a zsebé-
ben maradt. Illetve azt, amit
még a zsebében hagyják. A má-
sik kérdésre azonban a felele-
tet sohasem kapja meg.

3.

A rákbetegség kórokozóját
még ma sem ismeri az orvostu-
domány. Rongyos pár millión
mulik a dolog. A tüdővész szé-
rumát sem találják meg. Itj is
rongyos pár millión mulik a
dolog. És még sok olyan beteg-
ség van, ami nem lenne beteg-
ség akkor, ha a tudomány ren-
delkezésére bocsátanának meg
szégyenítően csekély összege-
ket.

Hol itt a logika?

Az állam, mint olyan, a tö-
meggyilkolás könnyű és gyors
elősegítésére milliárdokat dob-
hat a fegyvergyári ügynökök
zsebébe, míg ugyanakkor a
népegészségügy érdekében —
egy fillért sem hajlandó áldoz-
ni. Nem hajlandó a földkere-
ség egyetlen állama sem pénzt
adni a tudománynak, ha az a
tudomány az emberi élet meg-
mentését tűzi ki célul.

Az ember életét megmen-
te ni nem szabad. Emberibb mód-
ra gondolni nem szabad. Fen-
sőbbrendű életet élni nem sza-
bad. Csak fegyverkezni sza-
bad, csak Dicke Bertákat sza-
bad építeni és tankokat és go-
lyószórókat és erődműveket.

Milliárdok és milliárdok szó-
ródhatnak ki a hadügyminiszte-
riumok ablakain, mialatt a kö-
zéppolgár, kispolgár ajtaján
diszkrétén kopogtat bebecsátás
ra a végső nyomor...

ALMAY ÁRPAD

A NEVRALGINE JURIST NEM DRAGULT MEG!

Dacára a nyersanyagok tete-
mes drágulásának a NEV-
RALGINE JURIST antineu-
ralgikumot továbbra is a régi
árban árusítják.

Ezzel a jelentős áldozattal
lehetővé akarják tenni,
hogy a nagyközönség a
legolcsóbb árért a leg-
jobb fájdalomcsillapító-
szert vásárolhassa.

SPORT

Kinevezték a központi labdarugó bizottságok és a ligák elnökeit

Stella a Nemzeti Bajnokság bizottságának elnöke

Gabriel Marinescu tábornok, a labdarugó szövetség elnöke kinevezte a központi bizottságok, valamint a ligák elnökeit. Eszerint a bizottságok és ligák elnökei a következők: Legfelsőbb fellebbezési bizottság: Al. Eliescu, központi bíróbizottság: D. Xifan-do, a nemzeti bajnokság bizottsága: V. Stelea, Román Kupa bizottság: M. Codreanu,

játékosigazgatási bizottság: M. Constant, a községi labdarugás bizottsága: Chireescu ezredes, ifjúsági játékosok bizottsága: N. Popa, egészségügyi bizottság: T. Demetrescu dr. A ligaelnökök a következők: Középliga: A. Bărbat dr, északi liga: I. Brate dr, nyugati liga: A. Maier dr, nyugati liga: Partenie Cezar, déli liga: Bucur Bărsu.

Az egész ország asztali teniszezői összegyűltek a mai asztali teniszbajnokságokra

Oriási érdeklődés mellett folyik le az országos bajnokság

A Nagyváradon elődöntésre kerülő asztali tenisz bajnokságok iránt országos érdeklődés nyilvánul meg. Az ország minden kerülete képviselteti magát és a három napos versenyre a következők neveztek be:

Bucuresti: Retty-Balescu asszony, Angelica Adelstein, Schvariz Dazi, Bonarioiu Monica, Sanda Marius, Moscovici Lilly, Bucurescu Stella, Marcovici Berta, Mihelji Ritta. A férfiak közül: N. Naurescu, V. Vladone, M. Schapira, Wieder Hagi Vasiliu, M. Cohn, J. Herscovici, Lucianu, I. Marcovici, Nefreanu, Lichtrager, Mihailovici, M. Moscovici, stb.

Kolozsvár: Donogánné, Kolozsvári Sári, Havas E., Goldstein Alice, Weiss Éva, Bekő

A. A férfiak közül: Krebs, Komoróczy, Kroll, Keller, Ruben, Sighisoreanu, Rosier, Pop Gavril.

Nagyvárad: Blau és Keleti kisasszonyok, a férfiak közül Grünvald, Robitsek, Spitz, Várady, Steiner III.

Jemesvár: Heussler, Berenstein kisasszonyok és Ungár.

Cernaui: Leker, Jagoda, Klein, Sandman, Golz, Fischer, Roilerman, Schnenberg és egy női versenyző.

Brassó: Forisné és Mathias kisasszony és Weisfeiler.

Marosvásárhely: Frei II. és Iecabovici.

Arad: Löwy kisasszony, valamint Glancz és Fischer.

Szatmár: Câmpian és Giurgiu II.

Új bíraskodási rendszer kötelező a tavaszi idénytől kezdődően

A központi bírótestület által az egyes kerületekhez érkező rendelkezések értelmében a tavaszi idénytől kezdődően új bíraskodási rendszer válik kötelezővé. Eddig ugyanis ahány játékező volt, annyi módszer szerint vezette az egyes mérkőzéseket és pedig volt, aki a határvonal mentén futott, volt olyan is, aki a pálya belsejéből igyekezett a helyzeteket megfigyelni, viszont volt olyan is, aki a középvonaltól mindössze 15-20 méternyire távolodott el. Egy egységes rendszer létesítése céljából a központi testület úgy határozott, hogy a most meginduló idénytől kezdődően az ugyne-

vezett „Átlós bíraskodási rendszer” lép kötelezően életbe.

Ez a rendszer abból áll, hogy a játékező a pálya két átlójában levő sarokzászlója között húzott képzeletbeli vonalon mozog, míg a középvonaltól csak az egyik kapuig, a másik pedig a középvonaltól csak a másik kapuig szabad, olyképpen, hogy minden egyes helyzetet a játékező és az egyik határbíró pontosan megfigyelhet. Ez a rendszer lényegesen nagyobb hatáskört biztosít a partjelzőknek és különös jelentőséggel bír a sarokrugásnál, 11-es büntető-rugásnál történő helyezkedésre.

Egyre inkább kidombródik az angol iölcény

(Zürich. A Timpul jelenti.) Angol repülésügyi körök rendkívül meg vannak elégedve a két német bombavető lelövésével. A Daily Mail című lap megállapítja, hogy Anglia légi őrőse egyre inkább kidombró-

dik s ez abból is kifűnik, hogy míg ezideig egyetlen német repülőgép sem hajolt be Anglia belsejébe, az angol repülőgépek bármikor elérik Berlin, München, Bécs, sőt Pozsonyig is.

Megtörtént



NÉGY ÉS FELMILLIO LEI volt az angol-francia mérkőzés bevétele. A legutóbb Párisban megrendezett angol-francia válogatott labdarugó-mérkőzés összbevétele elérte a négy és félmillió leit.

MAGYARORSZAGON valószínűleg egyetemesi láz fogta el a játékosokat. A sort a Hungária híres csatára, Cseh II. nyitotta meg. Utána Kiszely, a Ferencváros tankja „betegedett” meg hirtelen. Hír szerint Kiszely az újpesti színeket akarja viselni. Boldizsár, a Kispest kapusa a Ferencváros felé vonzódik, a szegedi Tóthai együtt. Harangozó, a Szeged kitűnő csatára nem sokára valamelyik pesti egyesületben rugja a labdát.

OLASZ RENDSZER? Köztudomású, hogy a szövetséget a professzionista és az amatőr sport szétválasztása foglalkoztatja. Virgil Economu szövetségi kapitány április 14-én, a román-olasz futballmérkőzés alkalmával Rómában fog tartózkodni és ez alkalommal tanulmányozni fogja az olasz rendszert. A szövetségi kapitány az Ambrosiana és a Torino szervezeteit fogja tanulmányozni.

Rádió műsor

Vasárnap

BUCURESTI. 9.45 Istentisztelet 13. Időjárás, vizállás 13.03 Déli hangverseny. 13.20 Időjelzés. 13.30 A hangverseny folytatása. 14. Hírek. 14.50 Közlemények. 15. Gazdasági tanácsadó. 15.15 A falu órája. 16.15 Katonai előképzősök órája. 17.15 Munka és Jókép órája. 18.17 Katonazene. 19. A hétről. 19.15 Lemezek. 19.55 Sport. 20. Hírek magyar nyelven. 20.10 Énekszámok. 20.25 Beszarábiai dalok. 20.45 Hírek. 21. Színtériadás. 22.30 Hírek, sporteredmények. 22.50 Lemezek.

BUDAPEST I. 9. Lemezek. 9.45 Hírek. 11. Istentiszteletek. 13.30 Hangverseny. 14.45 Hírek. 15. Cigányzene. 16. Előadás. 16.45 Tánclemezek. 17. Előadás. 18. Hírek idegen nyelveken. 18.15 Zenedélután. 19.25 Előadás. 20.15 Hírek. 20.30 Vigjáték. 22.40 Hírek. 23.10 Tánclemezek. 24. Hírek idegen nyelven. 24.20 Cigányzene. 1.05 Hírek.

Kiadó szépen butorozott ba. Sas-palota P. Unirii 4 emelet, Gyárfás. 548

NYOMATOTT PASZTOR EDI CEGNEL ORADEA

Nyíltér

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik felejtetlen feleségem elhunyt alkalmából részvételükkel fájdalommat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondok hálás köszönetet. Fidán György.

Apróhirdetések

ALLAS

Keresünk Nagyváradhoz közeli szomszédos községek részére (Bihar, Szt. János, Fugyivásárhely, Fugyi és Bors) megbízható újságárusokat, jó keresettel. Jelentkezni a kiadóban. Piata Mihai Viteazul 4.

Mindenes főzőnőt jó bizonyítvánnyal azonnalra felveszek. Major confectio üzlet, Str. Nic. Jorga 1. 562

Mindenes szakácsné március elsejére felvétejk. Str. Delavrancea 33. Jelentkezni délután 2-4 óra. 563

Boltszogat keresek. Mózes, Str. Hufaria 15. 576

Kiatal jó munkás borbey segéd azonnal beléphet. Zemplényi. Piata Unirii. 579

Komoly megbízható bejárónő felveszik. Episcopul Pavel 12 földszint 1. Aczél. 578

Vincelért, családost, tízenkét hold szőlő és szántó szakszerű kezelésére havi fizetéssel felvesz Darabont. Strada Duca 25. 580

Keresek azonnalra bejárónőt, aki főzésen kívül mindent vállal. Dr. Békefiné, Str. Nic. Jorga 3. 581

VÉTEL-FLADAS

Eladó egy mangalica tenyészkán. Bereczky, vásárhelyi szőlőhegy. 567

Egy 6-os cséplő garnitúra eladó. Hideg Iuliu Maniu 5. 584

Eladó 1 drb 10 HP Climax nyelisolajmotor, üzempépes állapotban, Str. Praga No. 73 Oradea. 585

KULONFEL

Stella grafológusnő fogad. Schubert u. 2. sz. Törvényszék mögött. 572

Bika-vásár Diószegen március 5-én lesz megtartva. Felhajtásra kerül 20 fehér és 10 tarka bika. 582

Felvezett Szabó István névre szóló katonai és egyéb irások. Megtalálójra jutalmat kap. Str. Szt. Josif 48. (Iuliu Maniu utca mellett). 583

LAKÁS

Kiadó kétszobás lakás kerttel vagy kiadó. Josia. Értekezni Dim. Cantemir 18, trafik. 586

Olcson kiadó két üres szoba, előszoba, konyha és fürdőszoba használattal. Sas-palota, P. Unirii 4. III. emelet, Gyárfás. 549